

Research Article

Factors Affecting the Rise and Decline of Sport Myth in Iran

Mohammad Sadegh Afroozeh¹ Ameneh Mehri² Zahra Niknam Shiri³

1. Associate Professor of Sports Management, Jahrom University, Jahrom, Iran

2. Master's Student in Sports Management, Jahrom University, Jahrom, Iran

3. PhD Student in Sports Management, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran

Received: 13/01/2025, Accepted: 23/07/2025, Online Published: 02/08/2025

* Corresponding Author: Mohammad Sadegh Afroozeh E-mail: sadegh.afroozeh@jahromu.ac.ir

How to Cite: Sadegh Afroozeh, M; Mehri, A; & Niknam Shiri, Z. (2023). Factors Affecting the Rise and Decline of Sport Myth in Iran. *Sport Medicine Studies*, 17(92), 39-60. In Persian. Doi: [10.22089/smrj.2025.17673.4118](https://doi.org/10.22089/smrj.2025.17673.4118)

Extended Abstract

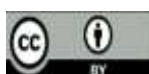
Background and Purpose

For thousands of years, the ancient land of Iran has witnessed the emergence of myths that have arisen from the values and culture of its people. Over the years, some of these myths have declined. Myths are narratives of humanity's quest for truth and meaning throughout the ages, and thus, myth is understood to explain the world and humanity. Myths discuss the structure of the universe, the formation of societies, the creation of the world and humanity, and the emergence and establishment of virtues, evils, and sins in the world. The continuity and presence of myths in producing mythical characters and stimulating mythical insight and thought indicate that myth is an inseparable part of human worldview and reflects the fundamental and urgent need for a mythical universe. This non-logical way of understanding things through myth has been translated as a primitive method for explaining the reality of existence and life in the world.

Characteristics of myth include their superhuman nature and the title of heroism, which are athletic traits, as the hero myth is the most common and recognized myth worldwide, found in the classical myths of Greece and Rome, the Middle Ages, the Far East, and among contemporary primitive tribes. The term "hero" is derived from the Greek heros and refers to a being that is part human and part divine, transcending mortal and worldly matters. The term "hero" is one that Homer assigned to men who possess courage and superior merit and are favored among the gods. Myths do not arise in a vacuum; they are always influenced by the society in which they are born. The greater the public's favor toward a legend, the more it indicates a fundamental historical relationship with the collective mindset of society, reflecting the social life of the community. In fact, it is intertwined with the historical and cultural realities of that society. Therefore, this research, with a novel perspective on sports myths, aims to elucidate the causes of the emergence and decline of myths in a targeted manner through three questions: (1) Why does society need myths? (2) What factors within society contribute to an athlete becoming a myth? (3) What factors lead to the breaking of the sanctity of the myth? This exploration is situated within the context of sports in Iran.

Methods

The present research was based on a qualitative data search and utilized a grounded theory

Copyright: © 2023 by the authors. Submitted for possible open access publication under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

approach. Additionally, an inductive approach was employed to elucidate the concept of myth in sports by identifying the key elements of concepts and categories. To provide a systematic model of the findings derived from the coded data, a constructivist approach was adopted. One of the significant advantages of constructivist theory is its engagement with diverse human voices in the social world, including the planned social context. In this approach, the researcher plays an active role in interpreting and attributing meaning to concepts and categories, offering interpretive insights from the available data sources. For data analysis, focused initial, axial, and selective coding were employed. The research tools included semi-structured interviews that examined the causes of the emergence and decline of myths in Iranian sports. To collect data, interviews were conducted with sociologists, professors of Persian literature, sports management professors, athletes, and experts as participants. All instances were coded shortly after the interviews, followed by subsequent interviews conducted using a purposive method. A total of 12 interviews were conducted, and the researcher reached theoretical saturation after the tenth interview. Ultimately, the validity and reliability of the interviews were examined and confirmed through various means. To determine validity, acceptability, transferability, and confirmability were utilized. Acceptability reflects the degree of trust in the authenticity of the findings for the participants, and methods to enhance acceptability were suggested, including multiple sources, multiple analysts, and multiple methods. In this regard, the researcher collected data using various sources, such as knowledgeable individuals and diverse written materials. Furthermore, during the interview process and data analysis, relevant consultants were utilized. The transferability of the research findings indicates their generalizability to other groups and similar domains, which was partially ensured by extracting and presenting maximum data (as much as possible). In this study, efforts were made to review multiple interviews and extract maximum non-redundant content in line with this recommendation. Additionally, care was taken to increase the likelihood of transferring concepts to other environments by considering the expertise and organizational status of each interviewee in their selection. It is essential to note that the confirmability of qualitative research results is achieved when other researchers can clearly follow the research path and the actions taken by the researcher. To this end, in the present study, all interviews were recorded using a voice recorder, and significant points were documented in writing. Moreover, to assess the reliability of the interviews, the intra-rater reliability method was employed. Therefore, given that this reliability level was above 60 percent, the reliability of the coding was confirmed, indicating that the reliability of the current interview analysis was adequate.

Findings

Ultimately, the results of the research indicated that society requires myths due to the need for a worthy model, an eternal quest for order, the necessity of guidance, and a desire for identity. The data analysis also revealed that external appeal, honor, myth-making constructs, hope, and homogeneity are significant factors in transforming an athlete into a myth in today's Iranian society. Furthermore, regarding the factors influencing the breaking of the sanctity of sports myths or the decline of a sports myth, concepts such as paradoxes, the speed of reasoning, changing values, modernization, and myth-deconstruction were identified as important elements.

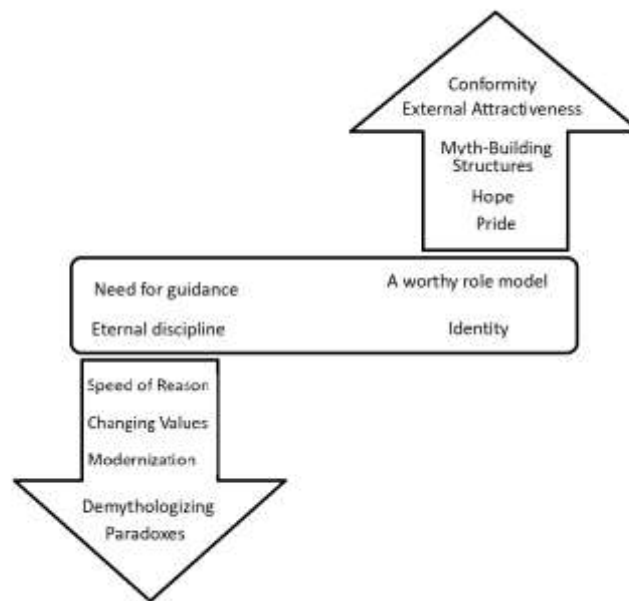

Figure 1. Model of the Components of the Emergence and Decline of Sports Myths

Conclusion

The data also indicated that myths directly or indirectly influence human lives and play a role in lifestyle and nation-building. Since myths act as a creative force that affects both the inner and outer aspects of humanity, they can be seen as reflections of desires that individuals have needed but have not been fulfilled in everyday life. The mission of myths in human life, as shown in the present data, indicates that they serve to maintain order, preserve cohesion, and provide meaning to behavioral patterns in life. Contemporary humans inevitably live under the influence of myths. Actions, behaviors, speech, performances, and literature reflect the modeling of humans based on myths, showing that modern individuals are immersed in the realms of performance, literature, politics, and sports.

Cultural modeling through prominent sports figures, the guidance of individuals by myths, and the ability of myths to serve as suitable models in society can be highlighted. Being a model and providing guidance are among the functions of myths in various societies today. Overall, the prevalence of myths in societies is so extensive that they do not possess a single function but have taken on various roles, proving their effectiveness as worthy and modern models. One reason for the emergence of sports myths in Iranian culture is the long-standing tradition of heroism in Iran, which possesses external appeal and reflects the unique physical abilities of athletes, their connection with society, and the distinctive physique of the myths. Sports myths can be associated with ideas of patriotism, anti-foreign sentiment, and attention to the populace, as well as a combative spirit against lawbreakers in society, engaging in social and political responsibilities. Factors that contribute to an athlete becoming a myth include their external appeal, such as athletic abilities, community engagement, and unique physical attributes, which create an impact on the public based on the inherent power and capabilities of an athlete. Athletes who become myths possess a pure essence, stand alongside the people, and have social responsibility towards their community, gaining greater popularity through their appearance and demeanor. Regarding mass media's role in creating sports myths, it can provide an environment where top athletes exhibit superhuman appearances and create an emotional narrative around sports heroes. The findings indicated that sports myths are created through the influence of media on public perception and the soft cultural elements of society. Thus, the power of media and myth-making are among the

constructs of myth creation in athletes, who are introduced to society through mass media and technological advancements. Therefore, media has taken on the role of narrator in today's oral culture, and the permanence of these narratives may be facilitated through social media (Pari, 2021). While this form of myth is essentially an Iranian concept, the core idea can be equated with broader existing heroes' myths. Consequently, it holds not only historical and cultural significance within a specific environment but is also applicable in the broader context of hero-making in athletes. Factors leading to the breaking of the sanctity of myths include social paradoxes, political influences on myths, the speed of reasoning, changing values of myths over the medium term, modernization, and myth-deconstruction. Myths experience social decline when they no longer serve a function in contemporary society or when they become distanced from the community. Additionally, when societal policies weaken and undermine the status of myths among the people, this leads to their decline. In the modern world, due to the transient nature of sports myths, the speed of their deterioration may occur more rapidly than ever. Other reasons for the decline of myths include the loss of sanctity when science contradicts the prevailing myth. Given the rapid pace of social changes and the diverse needs of humanity throughout history, these factors can contribute to the decline of myths.

Keywords: Myth, Sports, Antiquity, Values, Paradox.

Article Message

This article contains valuable points in the cultural field of Iranian sports that can familiarize athletes with the perspective of society's values. This awareness can align elite athletes with the cultural values of society. On the other hand, it can lead them towards excellence.

Ethical Considerations

This research was conducted in compliance with ethical principles and with the consent of all participants and maintaining the confidentiality of their information.

Authors' Contributions

The first author, as the project manager, played a major role in idea generation, data analysis, and review, and the second and third authors participated in data collection and background review.

Conflict of Interest

The authors have no conflict of interest in publishing this article.

Acknowledgments

We would like to thank all interviewees who played an important role in data collection.

عوامل مؤثر بر ظهور و افول اسطوره‌های ورزشی در ایران

محمد صادق افروزه*^۱، آمنه مهري^۲، زهرا نیکنام شیری^۳

۱. دانشیار مدیریت ورزشی، دانشگاه جهرم، جهرم، ایران
۲. دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت ورزشی، دانشگاه جهرم، جهرم، ایران
۳. دانشجوی دکترای مدیریت ورزشی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۱۰/۲۴، تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۵/۰۱، تاریخ انتشار آنلاین: ۱۴۰۴/۰۵/۱۱

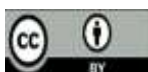
نویسنده مسئول: محمد صادق افروزه، ایمیل سازمانی: sadegh.afroozeh@jahromu.ac.ir

How to Cite: Sadegh Afroozeh, M; Mehri, A; & Niknam Shiri, Z. (2023). Factors Affecting the Rise and Decline of Sport Myth in Iran. *Sport Medicine Studies*, 17(92), 39-60. In Persian. Doi: 10.22089/smrj.2025.17673.4118

چکیده

هزاران سال است که کشور باستانی ایران شاهد ظهور اسطوره‌هایی بوده که از دل ارزش‌ها و فرهنگ مردم پدید آمده‌اند و در طی سال‌ها برخی از اسطوره‌ها به افول گراییده‌اند؛ بر این اساس، پژوهش حاضر با هدف شناسایی عوامل مؤثر بر ظهور و افول اسطوره‌های ورزشی در جامعه ایران انجام شد. تحقیق از نوع کیفی بود و از روش گلیزر استفاده شد. ابزار تحقیق شامل مصاحبه‌های نیمه ساختاریافته بود که علل ظهور و افول اسطوره را در ورزش ایران بررسی کردند. برای جمع‌آوری داده‌ها از دوازده مصاحبه با جامعه‌شناسان، اساتید ادبیات فارسی، اساتید مدیریت ورزشی، ورزشکاران و کارشناسان استفاده شد. به منظور بررسی روایی از مقبولیت، قابلیت انتقال و قابلیت تأییدپذیری و برای بررسی پایایی مصاحبه‌ها از روش پایایی توافق درون موضوعی استفاده شد. کدگذاری سه مرحله‌ای باز، محوری و گزینشی نیز برای تحلیل داده‌ها به کار رفت. نتایج پژوهش نشان داد، جامعه به دلیل نیاز به الگوی شایسته، نظم خواهی ابدی، نیاز به هدایتگری و هویت خواهی به اسطوره نیازمند است. براساس تحلیل داده‌ها، جذابیت بیرونی، افتخارآمیز بودن، سازه‌های اسطوره‌سازی، امیددهی و تجانس از عوامل مهم تبدیل یک ورزشکار به اسطوره در جامعه امروز ایران هستند. همچنین از عوامل مؤثر بر شکسته شدن قداست اسطوره‌های ورزشی یا افول یک اسطوره ورزشی مفاهیمی از جمله پارادوکس‌ها، سرعت تعقل، تغییر ارزش‌ها، مدرنیزاسیون و اسطوره‌زدایی از عوامل مهم هستند. به نظر می‌رسد، در جامعه امروزی ایران افول اسطوره‌های ورزشی با توجه به تغییرات سریع اجتماعی، فرهنگی و تکنولوژی سرعت بیشتری پیدا کرده و ظهور اسطوره سخت‌تر شده است؛ از این رو پیشنهاد می‌شود، علاوه بر توسعه سازه‌های منطبق برای توسعه اسطوره‌سازی، به ادامه‌دار بودن آن با توجه به مؤلفه‌های مهم و مدرنیزاسیون توجه شود.

واژگان کلیدی: اسطوره، ورزش، باستان، ارزش، پارادوکس.

مقدمه

اسطوره‌ها داستان جستجوی انسان‌ها برای یافتن حقیقت و معنا در طول اعصار هستند؛ بر این اساس، اسطوره به‌عنوان راهی برای توضیح جهان و انسان درک می‌شود. اسطوره‌ها از ساختار جهان، شکل‌گیری جوامع، چگونگی خلقت جهان و انسان‌ها، چگونگی ظهور و تثبیت فضایل، بدی‌ها و گناهان در جهان صحبت می‌کنند. تداوم و حضور اسطوره‌ها برای تولید شخصیت‌های اسطوره‌ای و محرک بینش و تفکر اسطوره‌ای نشانگر این است که اسطوره بخشی جداناپذیر از جهان‌بینی بشر و نیاز اساسی و مبرم او به جهان اسطوره را نمایان می‌کند. این شیوه غیرمنطقی درک چیزها توسط اسطوره به‌عنوان روشی ابتدایی برای توضیح واقعیت وجود و زندگی در جهان ترجمه شده است (ولوسو^۱، ۲۰۱۸). اسطوره واژه‌ای معرب از یونانی "Historia" به معنای جستجو، آگاهی و داستان از مصدر "Historian" به معنای بررسی کردن و شرح دادن است. واژه اروپایی برابر آن "myth" در انگلیسی به معنای شرح، خبر و قصه گرفته شده است (بهار، ۱۹۸۳). اسطوره از نظر لغوی در زبان فارسی به معنی سخن پریشان و بیهوده، سخن باطل، قصه و افسانه است (حاج‌سیدجوادی، ۲۰۱۱). در قرآن کریم، واژه اسطوره به صورت جمع آن یعنی اساطیر به معنای افسانه یا داستان خیالی چندین مرتبه بیان شده است. عباراتی چون «فَيَقُولُ مَا هَذَا إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ» (سوره احقاف/آیه ۱۷) در وجه منفی به کار رفته است؛ چراکه وقتی آیاتی نازل می‌شد، بسیاری از کفار و مشرکان برای بی‌اعتنایی می‌گفتند چنین آیاتی همان افسانه پیشینیان است (اسدی، ۲۰۱۷؛ پورتال امام خمینی، ۲۰۱۸).

نگاه به اسطوره تا قبل از قرن نوزدهم با رویکردی مطابق لفظ لغوی آن بود، اما از قرن نوزدهم با رویکردی علمی به اسطوره پرداخته شد؛ از این‌رو نویسندگان و نظریه‌پردازان از منظر فکری خود به تعریف اصطلاحی آن اقدام کردند. فریزر^۲ (۱۹۱۹) اسطوره را الگوی آیینی گوتیک یا جادویی می‌دانست و سحر و جادو را به عنوان کهن‌ترین شکل جهان‌بینی به شمار می‌آورد (پونیزوکینا^۳، ۲۰۱۷). تیلور^۴ (۱۹۵۸) اسطوره‌ها را به‌عنوان توضیحات عجیب و غریب تلقی کرد که از نظر ویژگی‌های اصلی اسطوره‌ها استفاده از زبان استعاره است. اسطوره کارکردهای متنوعی دارد که در زمان‌ها و فرهنگ‌های مختلف می‌تواند متفاوت باشد؛ چنانچه به زعم تیلور (۱۹۵۸)، اسطوره با تکیه بر استعاره توسط انسان بدوی برای شخصی‌سازی نیروهای دنیای طبیعی برای درک و کنترل استفاده قرار می‌شد. از طرفی به اعتقاد ایلپاده^۵ (۱۹۶۳)، مهم‌ترین کارکرد اسطوره آشکار کردن الگوی نمونه برای همه آداب و رسوم انسانی و همه فعالیت‌های مهم انسانی یعنی تغذیه، ازدواج، کار، تعلیم و تربیت، هنر و حکمت است. فردریش و برژینسکی^۶ (۱۹۶۱) نیز اسطوره را به‌عنوان زنجیره‌ای از استدلال منطقی غرق‌شده در حقیقت و تاریخ توصیف کردند که اسطوره به‌عنوان چارچوب سازمان‌دهی مرجع در جامعه عمل کرده و درک عملی از دنیای اطراف را برای مردم فراهم می‌کند. سورل و جنینگز^۷ (۲۰۰۹) کارکرد اسطوره را نیروی پویای اصلی تاریخ دانستند؛ نیرویی که سیالیت و جاودانگی خود را در طول زمان حفظ می‌کند و باعث دگرگونی جوامع می‌شود. با توجه به تعاریف متعدد اسطوره می‌توان عنوان کرد که اسطوره، داستانی عینی در توالی زمان، مملو از جلوه‌های نمادین است که به نقل منشأ جهان، خدایان، خلقت حیوانات، انسان‌ها و منشأ آداب و سنن می‌پردازد (جواری و خواجوی، ۲۰۰۵؛ مونز^۸، ۲۰۱۴).

1 Veloso

2 Frazer

3. Ponizovkin

4. Tylor

5. Eliade

6. Friedrich & Brzezinski

7. Sorel & Jennings

8. Munz

دنیای اسطوره، دنیای فراطبیعی و سورئال است که در واقعیت ریشه دارد و از دنیای عینی مشتق شده است؛ اگرچه خارج از واقعیت، دارای نقش و نگار تمثیلی و نمادین به‌منظور ارائه حقیقت است (علوی‌مقدم و ساسانی، ۲۰۰۷)؛ با وجود این، اسطوره به‌عنوان روایت وقایع تاریخی در نظر گرفته می‌شود و اساس ارزش‌گذاری اسطوره دقت تاریخی آن نیست. همچنین در فرایند ساخت اسطوره ایجاد برساخت‌های فراطبیعی و محتوای ایجادشده فراتر از حقیقت است که با ایدئولوژی انسان درمورد خودش ترکیب شده است (پودات و بهمنی چهرستانی، ۲۰۱۴). جذابیت اسطوره را می‌توان در ادوار مختلف، نمود و جلوه‌های متفاوت آن و حرکت و تداوم آن در تولید و بازسازی اسطوره‌های کهن و چه در خلق و آفرینش اسطوره‌های جدید دید؛ بنابراین می‌توان گفت که اسطوره صرفاً متعلق به ذهن ابتدایی و پیش‌علمی بی‌معناست و جهان اسطوره با جهان علم، جهان سیاست و هستی‌های موازی هستند که در ادوار مختلف اولویت‌بخشی و زاویه دید بشر، اهمیت و اعتبارشان متغیر بوده است؛ با این تفاوت که جهان اسطوره به دلیل جهان‌شمول بودن و نیاز درونی و روان‌شناختی بشر، با لایه‌لایه زندگی او گره خورده است. اسطوره‌ها، بازتاب خواست‌هایی است که انسان به آن‌ها نیاز داشته، ولی در زندگی روزمره برآورده نمی‌شده است (شریعتی، ۲۰۰۷). از ویژگی‌های اسطوره می‌توان به فرانسایی بودن و عنوان قهرمان بودن آنان اشاره کرد که از مشخصات ورزشی است؛ چنانچه اسطوره قهرمان، رایج‌ترین و شناخته‌شده‌ترین اسطوره در جهان است که در اساطیر کلاسیک یونان و روم قرون وسطی، شرق دور و در میان قبایل بدوی معاصر یافت می‌شود (برون و موفت^۱، ۱۹۹۹). واژه «قهرمان» از قهرمان یونانی مشتق شده است و به قهرمانی اطلاق می‌شود که بخشی از انسان و بخشی الهی است و فراتر از امر فانی و دنیوی است (بون^۲، ۲۰۰۵). قهرمان نامی است که هومر به مردانی داده است که شجاعت و شایستگی برتر دارند و در میان خدایان محبوب هستند. به باور ورنانت^۳ (۱۹۹۰)، قهرمانان جنگجویانی هستند که می‌جنگند و در جنگ می‌میرند. آن‌ها نژادی هستند که عادلانه‌تر و از نظر نظامی ارزشمندتر تلقی می‌شوند و اغلب از سوی جامعه به‌واسطه اعمالشان به آن‌ها احترام گذاشته می‌شود. طبق نظر آلوارنگا و باپتیستا (۲۰۱۱)، قهرمان شخصیتی است که کاری را انجام می‌دهد که فقط او قادر به انجام آن است؛ بنابراین امکان منحصر به فرد بودن، فردی شدن و منحصر به فرد شدن را در وجود انسان بیدار می‌کند. بورستین^۴ (۱۹۹۲) مدعی است که جنگ تنها منبع ایجاد اسطوره در قرن بیستم است، اما از دیدگاه برخی ورزش به‌عنوان آموزش نظامی شناخته شده است؛ چراکه بسیاری از جنبه‌های ورزش‌های رقابتی با میدان نبرد موازی هستند؛ از این‌رو ورزش را تقلید از جنگ نیز نامیده‌اند (کوامورا^۵، ۲۰۲۰). از طرفی، ابزارهای نبرد در ادوار گذشته همچون تیروکمان، نیزه و شمشیر برای مدت طولانی در تاریخ زندگی بشر، نشانه‌های مؤثر و ابزارهای هدفمند بوده‌اند. این نشانه‌ها تغییرات زیادی در شرایط اجتماعی مختلف برای اهداف مختلف دریافت کردند. تنوع ورزش در دنیای امروز متأثر از همین نمادها و نشانه‌ها است (مهرپویان و همکاران، ۲۰۱۵). در همین راستا، جرج اورول^۶ ورزش را به‌عنوان جنگ من‌های تیرانداز توصیف کرده است که منبع مهم ایجاد اسطوره در دنیای امروز است (بک^۷، ۲۰۱۳). رویبو^۸ (۲۰۰۱) نیز ورزش را به‌عنوان برجسته‌ترین جایگاه ظهور نگرش‌های قهرمانانه در دنیای معاصر معرفی کرد. از دل رقابت‌های ورزش، قهرمانان زاده می‌شوند. آن‌ها تجلی ثابتی از منحصر به فرد بودن را با خود به همراه می‌آورند. قهرمانان ورزشی، شخصیت‌های نمونه و ایده‌آل شناخته می‌شوند. آن‌ها به سخنگویان دیرپای

1. Brown & Moffett

2. Boon

3. Vernant

4. Boorstin

5. Kawamura

6. George Orwell

7. Beck

8. Rubio

ارزش‌های نهادینه‌شده، اهداف وقف عمومی، همبستگی جمعی و معیاری برای نسل‌های جدید تبدیل می‌شوند و به دلیل داشتن مهارت‌های برتر و خارج از دسترس مردم عادی، قدردانی می‌شوند (دینی^۱، ۲۰۱۴).

امروزه رسانه‌ها نقش باستانی قصه‌گو را در فرهنگ‌های شفاهی برای انتشار داستان‌های پیرامون قهرمانان بر عهده گرفته‌اند (کتکارت^۲، ۱۹۹۴). همان طور که فرزا^۳ (۲۰۱۳) بیان نموده است، می‌توانیم مشاهده کنیم که رابطه بین رسانه و اسطوره تبدیل به روایت معمول از عصر مدرن و فناوری شده است. کتاب‌ها، فیلم‌ها، تفسیرهای رادیویی، گزارش‌های تلویزیونی و داستان‌های مطبوعات روزانه و دوره‌ای، اسطوره‌های مختلف معاصر از جمله اسطوره‌های ورزشی را در اشکال مختلف رسانه‌ای تغذیه کرده‌اند. مهارت‌ها، عملکردها و نتایج قهرمانان ورزشی واقعی و عینی است، اما ماندگاری قهرمانی، تنها به لطف روایاتی است که از طریق رسانه‌های اجتماعی ارائه می‌شود؛ بنابراین با حمایت رسانه شهرت برخی نابغه‌های ورزشی افزایش می‌یابد (وان^۴ و همکاران، ۲۰۰۱؛ پری^۵، ۲۰۲۰)؛ به‌طوری‌که چهره ورزشکاران برتر حتی برای کسانی که علاقه چندانی به ورزش ندارند نیز شناخته شده است. رسانه‌های دیجیتال فرصت‌ها و امکاناتی را در محیط‌های رسانه‌ای تعیین می‌کنند که طرفدار روایت عاطفی و احساسی در ساخت قهرمان ورزشی هستند (بیفولکو و تیرینو^۶، ۲۰۱۸)؛ بنابراین رسانه‌ها این تصور را که ورزشکاران برتر دارای قدرت ظاهری فوق بشری هستند، تشدید کرده‌اند (پری^۷، ۲۰۲۱). با توجه به اینکه اسطوره‌ها بر قوای احساس و باور انسان استوارند و چیزهایی در فراسوی مرزهای حواس بشر تبیین می‌کنند، افول اسطوره در دنیای امروز در نابوری به بنیان‌های اندیشه‌های اسطوره‌ای، مانند اعتقاد به ماورای طبیعت در چنین ساحتی شکل می‌گیرد. دنیای امروز با تقدس‌زدایی از عرصه اجتماع به القای این اندیشه می‌پردازد که در جهان هیچ امر مقدس و رازواره‌ای وجود ندارد (گلدمن، ۲۰۰۸؛ ملیکان، ۲۰۰۲؛ بی‌نظیر و خزانه‌دارلو، ۲۰۱۵). از دلایل پدیده افول اسطوره می‌توان به گرایش انسان به تفکر علمی و پذیرش مستدل امور و باورها اشاره کرد. انسان امروزی در برابر اشکال بسیار تجلی مقدس، احساس ناراحتی می‌کند و پذیرش تقدس‌گرایی برخی انسان‌ها در رابطه با اسطوره، برای او دشوار است (الیاده، ۲۰۰۲). همچنین اسطوره و مفاهیم اسطوره در آرمان این افراد به‌گونه‌ای به نظر می‌آید که اسطوره امری یاره، دروغ و مهمل است (آقایی، ۲۰۱۵). به نظر می‌رسد، دیدگاه‌های علمی جایگزین اسطوره‌ها و همچنین نگرش این افراد شده‌اند؛ مبنی بر اینکه باورهای گذشته با واقعیت سازگاری ندارد و تنها به داستان‌ها و افسانه‌ها مبدل می‌شود که انسان برای گذراندن اوقات فراغت خود ساخته و نسل به نسل انتقال داده است. باور این نوع انسان‌ها به‌نوعی افول اسطوره را به همراه دارد، اما می‌توان مشاهده کرد که تنها صورت ظاهری اسطوره‌ها تغییر کرده است و آن‌ها با نقاب‌های جدید ظهور پیدا کرده‌اند؛ بنابراین اسطوره‌ها جدایی‌ناپذیر از زندگی هستند که در عصرهای مختلف چهره‌های گوناگونی به خود می‌گیرند (سیگال، ۲۰۱۵).

در دنیای امروز، قهرمانان اسطوره‌ای، بیشتر در عرصه‌های سیاسی و اجتماعی درگیر انجام وظایف انسانی‌اند و هرچند در ظاهر، برای مبارزه علیه قانون‌شکنان تلاش می‌کنند. در ورزش نیز به‌ویژه در میان تمام انواع فرهنگ عامه، تلاش‌هایی برای نمایش ارزش‌های سنتی مانند سلسله‌مراتب، پدرسالاری، برتری مردان و ملی‌گرایی شده است. مهرپویان و همکاران (۲۰۱۵) در پژوهش خود ادعان داشتند که نمادها و نشانه‌های ورزشی و اسطوره‌های قهرمان از الگوی اساسی مشابهی

-
1. Dini
 2. Cathcart
 3. Frezza
 4. Wann
 5. Parry
 6. Bifulco & Tirino
 7. Parry

پیروی می‌کنند و به‌عنوان نمادها و اسطوره‌های ملی ظاهر می‌شوند و حتی در دوران معاصر به‌عنوان نمادهای جهانی باقی می‌مانند. پری (۲۰۲۰) درباره شکل‌گیری قهرمان ورزشی در رابطه با هویت ملی بحث کرد و استدلال نمود که هویت ملی می‌تواند جزئی حیاتی از توسعه یک قهرمان باشد. هر فرهنگی بدون اسطوره، قدرت طبیعی و سالم خلاقیت خود را از دست می‌دهد (جمز و ساکس^۱، ۲۰۱۵)؛ بنابراین جامعه امروز بیش از گذشته نیازمند وجود اساطیر است تا بر بالندگی خود بیفزاید؛ چنانچه الیاده استدلال خود را این‌گونه بیان می‌کند که جهان نوین تهی از اسطوره است. بیماری و دردهای جامعه‌های نوین را به‌درستی می‌توان به نبود اسطوره مناسب در آن‌ها نسبت داد (الیاده، ۱۹۶۷). دیویس و کنسرت^۲ (۲۰۲۴) نشان دادند، باورهای اسطوره‌ای مبنی بر اینکه مشارکت ورزشی ذاتاً منجر به توسعه فردی و مزایای سرمایه اجتماعی می‌شود، از اجزای اساسی اسطوره بزرگ ورزش است. علاوه بر این، کوکی^۳ و همکاران (۲۰۲۴) ذکر کردند که الزاماً نباید ورزشکاران افسانه یا اسطوره‌ها را الگوی خود قرار دهند؛ چراکه شاید امنیت روانی آنان را به خطر بیندازد.

چنانچه مشخص است، اسطوره در تمام فرهنگ‌ها با رویکرد خاص آن جامعه قابل‌بررسی است و این مهم در جوامع با پیشینه باستانی بیشتر مشهود خواهد بود. ایران به‌عنوان یکی از پیشگامان جوامع بشری از اهمیت زیادی برخوردار است و ایرانیان از دیرباز برای ورزش و پرورش و تقویت جسم اهمیت زیادی قائل بودند. این آموزه‌ها در قالب اساطیر، فرهنگ پهلوانی، آیین‌های کهن ایرانی، ادیان توحیدی و جریان‌های فکری بازتاب یافته است که در حوزه ورزش و جنگاوری اسطوره‌هایی چون کوروش کبیر، رستم، آرش کمانگیر، پوریای ولی و تختی هستند و حتی گروهی به نام «عیاران» گویای اسطوره‌گرایی ایرانیان است. این میزان توجه به این امر مهم، علاوه بر بحث پرورش جسم در برابر کمال و تعالی روح، از لزوم آشنایی با آداب جنگاوری در کشور وسیع و کهنی چون ایران حکایت دارد. با توجه به قهرمانان ورزشی، چانگ^۴ (۲۰۰۳) بیان می‌کند که حاکمیت شهرت و ثروت را به ورزشکارانی اعطا می‌کند که توانایی ورزشی خود را به اثبات رسانده‌اند و از طرفی قادر به حفظ مداوم الگوهای رفتاری مربوط به ارزش‌های اجتماعی موردعلاقه فرهنگ غالب در میدان و خارج از میدان هستند. اسطوره ورزشی این قدرت را دارد که انرژی مثبت زیادی را در یک جامعه بسیج کند و قطعاً دولت‌ها و مسئولان از این امر آگاه هستند؛ بنابراین دستاوردهای سیاسی را که از طریق قهرمانان ورزشی به دست می‌آید، باید به رسمیت شناخت (هیلوورد و استوکویس^۵، ۲۰۱۳)؛ البته تا زمانی که سبب تضعیف ارزش‌ها نشوند و از نمادها تخطی نکنند، می‌توان آن‌ها را در جامعه تقویت کرد (ایون^۶، ۲۰۱۳). چنانچه در شاهنامه دیده شده است که پهلوانان، سودای سلطنت ندارند و فقط در سر بزرگ‌ها کمر به خدمت شاهان در دفاع از تاج و تخت کیانی بسته‌اند و علاوه بر آن، حمایت از توده‌های مردم و دستگیری آنان را هم عهده‌دار هستند. همچنین در عرصه ورزش، ادب و عرفان و ورزش زورخانه‌ای می‌توان پهلوان محمود پوریای ولی را نام برد که از عهد صفوی تاکنون نام این شخصیت، به‌عنوان نماد قهرمانی و شجاعت و ایثار در بین مردمان عادی و ورزشکار مطرح بوده است (صدرایی خوی، ۲۰۱۵)؛ بنابراین این حقیقت پنهان آشکار می‌شود که انسان امروز در بحران هویت به سر می‌برد و یکی از راه‌های برون‌رفت از این بحران را شناخت و دریافت اسطوره‌های نوین می‌توان دانست تا بتواند از منابع روحی تازه سیراب شود و نیروهای خلاق خود را تازه کند

1. Gemes & Sykes

2. Davis & Knoester

3. Cooke

4. Chung

5. Hilvoorde & Stokvis

6. Ewen

(گوستاو^۱ و همکاران، ۲۰۲۰). از طرفی، اساطیر در خلأ ایجاد نمی‌شوند و همواره متأثر از جامعه‌ای هستند که در آن زاده شده‌اند. هرچه اقبال عمومی مخاطبان به یک افسانه بیشتر باشد، دلیلی بر رابطه زیربنایی تر تاریخی با ذهنیت عمومی جامعه است و حیات اجتماعی جامعه را می‌نمایاند. درواقع، با واقعیت‌های تاریخی و فرهنگی آن جامعه گره خورده است (دری، ۲۰۱۹). جامعه ایرانی با فرهنگ غنی و احترام‌شده جهانی، همیشه دارای اسطوره‌های ورزشکار با منش پهلوانی بوده است و همچنان به‌عنوان نماد و الگوی مناسب در جامعه برای توسعه ورزش مبتنی بر فرهنگ ایرانی در حال بازتولید است که گاهی این رویکرد کم‌رنگ شده است. ایران خاستگاه تاریخ است و تاریخ، رسم‌ها و آیین‌هایی از خود به جای می‌گذارد که این رسم و آیین، آفرینش ذات اندیشه است. از آنجاکه ورزش برای حیات خود نیاز به اسطوره دارد، چنانچه جایگاه برخی رشته‌ها مانند کشتی‌ها در شاهنامه روایتگر ارزش‌های پهلوانی در اسطوره‌های تاریخی است و این ارزش‌ها منجر به توسعه اجتماعی و آموزشی جامعه ایران و کشورهای همسایه شده است (جعفرلو و همکاران، ۲۰۲۰)؛ بنابراین شناسایی نظام‌های نهادینه‌شده تاریخی در کشورهای مختلف، راهی پایدار برای تقویت، بین‌المللی‌سازی و نهادینه کردن ارزش‌ها است (قربانی و همکاران، ۲۰۲۴)؛ به‌خصوص در کشوری که با این رویکرد خو گرفته است، شناسایی چگونگی نگهداشت آن مسئولیتی اجتماعی برای ورزش است. همچنین با توجه به روند روبه‌رشد تغییرات فرهنگی در جوامع، پدیده اسطوره‌های ورزشی می‌تواند محملی برای انتقال ارزش‌ها و باورهای مشترک ایرانیان باشد؛ بنابراین پژوهش حاضر با دیدگاهی نوین در عرصه اسطوره‌های ورزشی سعی در تبیین علل ظهور و افول اسطوره به صورت هدفمند در قالب سه پرسش در ورزش ایران دارد: (۱) چرا جامعه به اسطوره نیازمند است؟ (۲) در بطن جامعه چه عواملی باعث می‌شوند که ورزشکار به اسطوره تبدیل شود؟ (۳) چه عواملی سبب شکسته شدن قداست اسطوره می‌شوند؟

روش پژوهش

پژوهش حاضر براساس جست‌وجوی داده‌ها، کیفی بود و در این راستا از راهبرد نظریه داده‌بنیاد و روش تحلیل مضامین استفاده شد. همچنین در این تحقیق، رویکرد استقرایی برای تبیین مفهوم و اسطوره در ورزش از طریق مشخص کردن عناصر کلیدی مفاهیم و مقوله‌ها به کار رفت. به منظور ارائه مدلی نظام‌مند از یافته‌های برخاسته از داده‌های کدگذاری‌شده، از رویکرد برساخت‌گرایانه استفاده شد. یکی از مزایای مهم در نظریه برساخت‌گرایانه، درگیر شدن با صداهای متنوع انسانی در جهان اجتماعی ازجمله بستر اجتماعی برنامه‌ریزی‌شده است. در این رویکرد، پژوهشگر نقش فعالی در تفسیر و معنابخشی به مفاهیم و مقوله‌ها دارد و از منابع موجود و داده‌ها تفسیرهای کنشگرانه‌ای را ارائه می‌کند. همچنین برای تحلیل داده‌ها از کدگذاری‌های اولیه، محوری و گزینشی متمرکز شده و نظری بهره برده شد.

ابزار تحقیق شامل مصاحبه‌های نیمه‌ساختار بود که علل ظهور و افول اسطوره را در ورزش ایران بررسی کرد. برای جمع‌آوری داده‌ها از مصاحبه با جامعه‌شناسان، اساتید ادبیات فارسی، اساتید مدیریت ورزشی، ورزشکاران و کارشناسان به عنوان مشارکت‌کننده، استفاده شد. تمام موارد از طریق مصاحبه در کوتاه‌ترین زمان کدگذاری شده و سپس مصاحبه‌های بعد با روش هدفمند انجام شدند. دوازده مصاحبه انجام شد و محقق بعد از مصاحبه دهم به اشباع نظری رسید. روایی و پایایی مصاحبه‌ها نیز از طریق گوناگون بررسی و تأیید شد. برای تعیین روایی از مقبولیت، قابلیت انتقال و قابلیت تأییدپذیری استفاده شد. مقبولیت درجه اعتماد به واقعی بودن یافته‌ها برای شرکت‌کنندگان است. روش‌هایی برای افزایش مقبولیت پیشنهاد شده است که شامل منابع متعدد، تحلیل گران گوناگون و روش‌های متعدد است. در این راستا، پژوهشگر با استفاده از منابع گوناگون مانند افراد آگاه و منابع مکتوب مختلف به جمع‌آوری داده‌ها پرداخت. همچنین در روند انجام

1. Gustav

مصاحبه‌ها و تحلیل داده‌ها از مشاوران مرتبط بهره برد. قابلیت انتقال نتایج پژوهش نشانگر تعمیم‌پذیری آن‌ها به سایر گروه‌ها و حیطه‌های مشابه است که با استخراج و ارائه حداکثری داده‌ها (تاجایی که ممکن باشد)، تاحدودی این بخش از روایی پژوهش نیز تأمین می‌شود. در پژوهش حاضر نیز با مرور متعدد مصاحبه‌ها و استخراج حداکثری و غیرتکراری مطالب سعی بر اجرای این توصیه شد. همچنین تلاش شد، با توجه به تخصص و جایگاه سازمانی هریک از مصاحبه‌شوندگان و لحاظ کردن این موضوع در انتخاب آن‌ها، احتمال انتقال مفاهیم به سایر محیط‌ها افزایش داده شود. ذکر این نکته ضرورت دارد که قابلیت تأییدپذیری نتایج پژوهش کیفی هنگامی تحقق می‌یابد که سایر پژوهشگران بتوانند به‌روشنی مسیر پژوهش و اقدامات انجام‌شده توسط پژوهشگر را دنبال کنند؛ بنابراین در پژوهش حاضر سعی بر آن بود تا تمامی مصاحبه‌ها از طریق دستگاه ضبط صدا جمع‌آوری شده و نکات مهم مکتوب شود. علاوه بر این، برای بررسی پایایی مصاحبه‌ها از روش پایایی توافق درون‌موضوعی استفاده شد؛ بنابراین با توجه به اینکه این میزان پایایی بیشتر از ۶۰ درصد بود، قابلیت اعتماد کدگذاری‌ها تأیید شد و می‌توان گفت که میزان پایایی تحلیل مصاحبه کنونی مناسب بود. درنهایت، داده‌ها با کدگذاری در سه بخش نشان‌ها، مقوله‌ها و مفهوم‌ها طبقه‌بندی شدند.

نتایج

در ابتدا در جدول (۱) ویژگی جمعیت‌شناختی مصاحبه‌شونده‌ها بررسی شد.

جدول ۱- ویژگی‌های جمعیت‌شناختی مصاحبه‌شونده‌ها
Table 1- Demographic characteristics of interviewees

تخصص Expertise	سابقه Experience	مدرک تحصیلی Education
۱ سرمربی تیم ملی والیبال نشسته	20	کارشناسی ارشد
۲ سرمربی تیم ملی نوجوانان و جوانان هندبال	25	کارشناسی ارشد
۳ کارشناس تربیت بدنی و سلامت اداره آموزش و پرورش	15	کارشناسی ارشد
۴ کارشناس مدیریت ورزشی	18	کارشناسی ارشد
۵ کارشناس فلسفه هنر، دانشگاه هنر تهران، پژوهشگر و مدرس اسطوره‌شناسی و نمادشناسی	15	کارشناسی ارشد
۶ استاد ادبیات فارسی	10	دکتر
۷ استاد ادبیات فارسی	12	دکتر
۸ استاد ادبیات فارسی	22	دکتر
۹ استاد جامعه‌شناسی	10	دکتر
۱۰ استاد جامعه‌شناسی	15	دکتر
۱۱ استاد مدیریت ورزشی	20	دکتر
۱۲ استاد مدیریت ورزشی	19	دکتر

در ادامه به بررسی علل و چرایی نیاز جامعه به اسطوره پرداخته شد که نتایج در جدول (۲) ارائه شد. تحلیل داده‌ها نشان داد، جامعه به دلایل هویت‌خواهی، هدایتگری، نظم‌خواهی ابدی و الگوی شایسته به اسطوره نیازمند است.

جدول ۲- چرایی نیاز جامعه به اسطوره‌های ورزشی

Table 2- Why society needs of sports myths

مفهوم Concept	مقوله Category	نشان Code
هویت‌خواهی	میل به الگو	نیاز به اسطوره در زمینه‌های اجتماعی و دیگر رشته‌ها
		نیاز به اسطوره برای ممتاز شدن و لایق بودن افراد
		نیاز به اسطوره برای رشد فرهنگی و ارتقای جامعه
		نیاز به اسطوره برای بقا و همبستگی جامعه
		جامعه نیازمند به اسطوره برای الگو گرفتن
	میل به تقدس	اسطوره شدن به‌خاطر انجام کارهای بزرگ و ماندگار
		اسطوره جامعه نفرات شاخص در تاریخ و مؤثر در کارها
		اسطوره انجام کارهای فرابشری
		اسطوره انجام کارهایی که از عهده افراد عادی ساخته نیست
		اسطوره در متن کتب فارسی جان فدایی کردن فرد برای کشورش
نیاز به هدایتگری	تبلور جامعه	اسطوره بیانگر خواسته‌های جمعی یک جامعه
		اسطوره بنیادی‌ترین سطح شناخت دانش و معرفت
		اسطوره روایتی مربوط به لحظه به لحظه زندگی
		اسطوره فرایند نوع تفکر، نگاه و جهان‌بینی جامعه
		اسطوره توصیف جامعه
	فرمانبری	اسطوره‌ها برگرفته از پرسش‌های بزرگ بشری
		اسطوره‌ها داشتن عملیات تولید معنا
		اسطوره آنچه نهفته در پشت جهان مرئی
		رهبری جامعه برعهده اسطوره
		تأثیر مستقیم و غیرمستقیم اسطوره بر زندگی مردم
مأموریت‌سپاری	بهره‌گیری	راهنمای مردم در زندگی
		هدایت شدن جامعه با اسطوره
		اسطوره نقشه راه‌های درونی تجربه
		نقش داشتن اسطوره در ملت سازی و تقویت گفتمان ملت
		تحت‌تأثیر قرار دادن فکر و ذهن و سبک زندگی مردم با اسطوره‌ها
	اثربخشی	تغییر شرایط نامناسب به‌وسیله اسطوره
		برای نظم و حفظ همبستگی تقویت‌شده
		برای معنابخشی و الگوهای رفتاری
		برای جهت‌دهی و ارزش‌آفرینی
		تقویت همبستگی جامعه با اسطوره
نظم‌خواهی ابدی	اثربخشی	سیاسی شدن اسطوره‌ها برای ساخت جامعه جدید
		جامعه امروز تکرار اسطوره‌های قدیم
		افراد کارهای اسطوره‌های قدیم را تکرار می‌کنند
		الهام‌بخش بودن اسطوره
		ایجاد نقش انگیزشی در زندگی مردم
		معنا پیدا کردن ارزش‌ها در کنار اسطوره‌ها (جوانمردی، عدالت خواهی، وطن‌دوستی)

جدول ۲- چرایی نیاز جامعه به اسطوره‌های ورزشی

Table 2- Why society needs of sports myths

مفهوم Concept	مقوله Category	نشان Code
		مستحکم کردن انسان با اصل وجودی خود و کائنات همزاد پنداری انسان‌ها با اسطوره‌ها از دلایل بازتاب خواسته‌ها و هنجارهای ملت ایجاد شدن صفات و اعمال انسانی توسط اسطوره تقلید دیگران از رفتار و منش یک فرد (از نظر جوزف کمبل، اسطوره شدن به معنای الگو بودن برای دیگران نیست) اسطوره رسیدن به آگاهی عمیق در قبال زندگی و نفس زیستن اسطوره فراخواندن انسان به کشف در پس نقاب ظاهر زندگی کوتاه انسان انسان نیازمند اشخاص ماورائی و خارق‌العاده اسطوره برای پاسخ به نیازهای بشر درک و فهم ما از پدیده‌ها برگرفته از اسطوره‌ها وجود اسطوره در مراودات اجتماعی وجود اسطوره در مناسک اجتماعی جهان وجود اساطیر در تکیه‌کلام‌های روزمره ما الگوی‌سازی فرهنگی به‌وسیله اسطوره الگو بودن افراد شاخص ورزشی الگو بودن و هدایتگری کارکرد امروز اسطوره‌ها توانایی اسطوره در الگوی بودن مناسب در جامعه ایجاد هویت جمعی به‌وسیله اسطوره ایجاد کارکرد اجتماعی به‌وسیله اسطوره تابوشکن بودن اسطوره‌ها اسطوره در ساحت‌های مختلف اجتماعی اسطوره عینیت معرفت عامه
	آشکارسازی	
	میل به ماوراء	
	الگوگرایی	
الگوی شایسته		
	کارا بودن	

سپس به بررسی علل ظهور اسطوره‌های ورزش در فرهنگ ایرانی پرداخته شد. تحلیل داده‌ها نشان داد، مفاهیم جذابیت بیرونی، افتخارآمیز بودن، سازه‌های اسطوره‌سازی، امیددهی و تجانس، از عوامل مهم تبدیل یک ورزشکار به اسطوره در جامعه امروز ایران هستند که در جدول (۳) گزارش شد.

جدول ۳- عوامل مؤثر بر ظهور اسطوره‌های ورزشی

Table 3- Factors affecting the emergence of sports myths

مفهوم Concept	مقوله Category	نشان Code
جذابیت بیرونی	توانایی ورزشکار	نامیده شدن برخی از افراد به خدای خدایان لقب داشتن براساس قدرت و توانایی و مهارت ورزشکار اثرگذار بودن قدرت و توانایی در ذات افراد قهرمان آرمان‌خواهی، زمینه‌ساز وجود اسطوره ورزشکار همدلی و همزادپنداری جمع با فرد اسطوره انجام دادن کارهای بی‌مانند و بی‌همتا و دست‌نیافتنی
	همراهی با جامعه	

جدول ۳- عوامل مؤثر بر ظهور اسطوره‌های ورزشی

Table 3- Factors affecting the emergence of sports myths

مفهوم Concept	مقوله Category	نشان Code
افتخار آمیزی	بدنمندی منحصر به فرد	داشتن زندگی پاک و پشت کردن به منافع
		نسبت به بقیه کمتر به استبداد اهمیت دادن
		انجام و پیگیری مسئولیت اجتماعی
		محصول شرایط تاریخی جامعه
		محبوبیت بیشتر با چهره و هیکل و نوع لباس پوشیدن
	منبع غرور	حاصل داستان پردازی‌های افراد غالب جامعه
		از نظر مردم جهان اسطوره به معنی گلا دیاتور است
		دارای هیکل بزرگ و زیبا و ممدوح
		انجام مناسک غرور آمیز مانند بوسیدن پرچم
		نمایش قدرت و غرور یک کشور در مسابقات و قهرمانی
سازدهای اسطوره سازی	الهام بخشی	شناسایی کشورها با مدال آوران و قهرمانان
		اسطوره‌های ورزشی هم قهرمان هستند و هم افتخار آفرین
		کمک کردن به مردم توسط قهرمانان ورزشی
		الهام بخشی شدن زندگی فرد اسطوره برای بقیه افراد
		قرار گرفتن در گروه مردمی
	قدرت رسانه	انجام امور خاص به سود مردم
		گرایش مردم به تبلیغات رسانه‌ای
		پررنگ بودن نقش رسانه در جامعه امروز نسبت به اسطوره شدن ورزشکار
		اسطوره شدن ورزشکار از طریق نفوذ رسانه بر افکار مردم
		کمک به اسطوره شدن ورزشکار از طریق پیشرفت تکنولوژی
امیددهی	دائقه محوری	کمک به اسطوره شدن ورزشکار از طریق رسانه‌های جمعی
		خلق اسطوره از قهرمانان ورزشی توسط رسانه‌های جمعی
		دخیل بودن عناصر نرم فرهنگی در اسطوره شدن
		اسطوره‌های مدرن با داشتن ضعف
		اسطوره‌های ورزشی محصول ساختار و عاملیت
	بنگاه امید بخشی	از دل ملت بلند شدن یک اسطوره
		نیازمند بودن جامعه به قهرمان برای بقا
		اسطوره مدرن محصول شرایط منحصر به فرد اجتماعی
		نیازمند بودن اسطوره به فرهنگ شفاهی قوی
		حدس زدن نیازهای ذهنی و روانی جامعه با اسطوره ورزشی ایران
مقبولیت عام	قهرمان محور	موفقیت اسطوره را موفقیت خود دانستن (بیشتر در هوادارهای ورزشی اتفاق می افتد)
		اسطوره، امری وارد شده به ناخود آگاه جمعی
		دارای محبوبیت در جامعه با داشتن ضعف
		ماندگاری بیشتر ارزش‌های اخلاقی
		فرمان محور بودن جامعه ایران
قهرمان محور		داشتن فرهنگ شفاهی قوی جامعه
		ظرفیت جامعه برای نماینده نیابتی مردم

جدول ۳- عوامل مؤثر بر ظهور اسطوره‌های ورزشی

Table 3- Factors affecting the emergence of sports myths

مفهوم Concept	مقوله Category	نشان Code
تجانس	ناهمسویی	نظام ارزشی قهرمان‌محور
		نظام ارزشی قهرمان‌محور کمک به اسطوره شدن ورزشکار
		جهت دادن دوران مدرن با اسطوره ورزشی
		متفاوت بودن اسطوره ورزشی با اسطوره‌های ایرانی و یونانی
		تفاوت نظری در معنا اسطوره
		زمینی بودن اسطوره‌های مدرن
		تصمیم گرفتن اسطوره‌ها براساس اعتقاد و دانش و آداب و رسوم خود
		داشتن شم اهورایی و نورانی بودن اسطوره‌های قدیم
		قرار گرفتن اسطوره در هاله‌ای از تقدس
		کارکرد پنهان اسطوره

درنهایت، به بررسی علل افول اسطوره‌های ورزشی در جامعه امروز ایران یا به عبارتی، علل کامل نشدن و ماندگاری یک چهره ورزشی به اسطوره پرداخته شد. چنانچه در جدول (۴) گزارش شده است، از عوامل مؤثر بر شکسته شدن قداست اسطوره‌های ورزشی، برخی مفاهیم از جمله پارادوکس‌ها، سرعت تعقل، تغییر ارزش‌ها، مدرنیزاسیون و اسطوره زدایی شناسایی شدند.

جدول ۴- عوامل مؤثر بر افول اسطوره‌های ورزشی

Table 4- Factors affecting the decline of sports myths

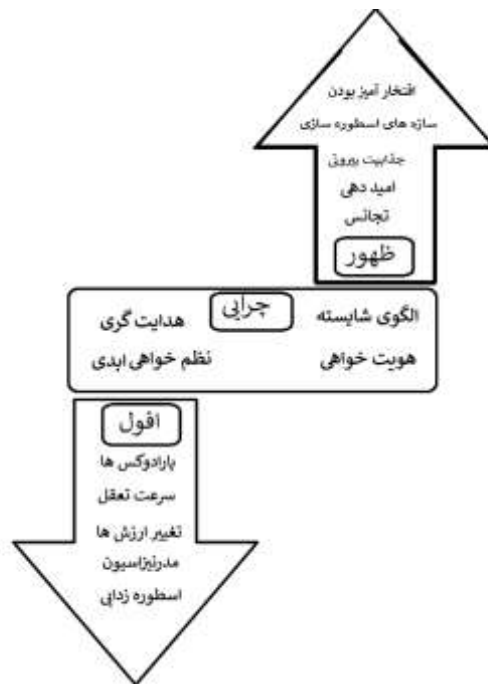
مفهوم Concept	مقوله Category	نشان Code
پارادوکس‌ها	افول اجتماعی	افول اسطوره با فروش خود به مقام و پول و مقام‌های ورزشی
		افول اسطوره با کنار کشیدن از مردم
		افول اسطوره با از دست دادن کارکرد اسطوره
		سقوط اسطوره با تغییر نسل
دربیزگی سیاسی		نابودی اسطوره‌های ورزشی توسط رسانه پس از ضعف و تمام شدن تاریخ مصرفشان
		از دست دادن جایگاه اسطوره به‌وسیله سیاست
		تخریب شدن اسطوره‌ها توسط سیاست
		افول اسطوره با فساد سیاسی
سرعت انحطاط		گذرا بودن جهان مدرن با از دست رفتن قداست
		قداست‌زدایی اسطوره‌های جدید بر اسطوره‌های قدیم
		افول زودرس الگوهای انسانی مدرن
		موقتی بودن اسطوره‌های ورزشی دوران مدرن
روند سریع تغییرات		افول و زودگذر بودن نتایج ورزشی خارق‌العاده
		از بین رفتن قداست اسطوره ورزشی با جریان علم
		از بین رفتن قداست اسطوره با صنعتی‌سازی‌های درون ورزش
		سقوط اسطوره با تغییر نظام اجتماعی حاکم
سرعت علم‌گرایی		

جدول ۴- عوامل مؤثر بر افول اسطوره‌های ورزشی

Table 4- Factors affecting the decline of sports myths

مفهوم Concept	مقوله Category	نشان Code
تغییر ارزش‌های نسلی	تحولات سریع	زیاد بودن سرعت تغییرات اجتماعی
		متغیر بودن نیازهای انسانی و شهروندی
		زیاد بودن نیازهای انسانی و شهروندی
		نداشتن کارکرد طولانی‌مدت
		پذیرفتن پست‌های نهادهای سیاسی توسط اسطوره ورزشی
	قالب‌گیری اسطوره	وجود اسطوره ورزشی با توجه به نیازهای جمعی و ذهنی جامعه
		شکست تقدس ورزشکارها
		تغییر رویکرد رسانه برای تغییر ارزش اسطوره ورزشی
		جلوگیری از بین رفتن اسطوره با بدل شدن
		بدل شدن اسطوره زیر زره ساخت مقدس
دگرگونی معیارها	دگرگونی معیارها	منافات داشتن الگوی زنده ورزشی در جامعه ایرانی
		دوست‌داشتنی شدن قهرمانان بعد از مرگ
		اسطوره‌های مدرن برآمده از مد هستند
		جایگزین الگوها در جامعه
		حکم‌فرما شدن، نوعی الگو از زندگی اجتماعی انسان مدرن
	بزرگ‌نمایی	الگوی مردم بودن در بعضی از ویژگی‌ها
		وجود میل و تمنا و آرمان در اسطوره ورزشی
		دید خارج از واقعیت نسبت به اسطوره‌های ورزشی
		اسطوره نوعی دانش کاذب و آمیخته با امیال و خرافات
		اسطوره باورهای مقدس دیگران
مدرنیزاسیون	قداست‌زدایی	جای گرفتن قداست در باورهای مردم
		نداشتن قداست اسطوره‌ها
		نداشتن قداست با تغییر کردن مسیر زندگی اسطوره
		زندگی شخصی خللی در کم‌رنگ کردن اسطوره ندارد
		نزدیک شدن فرهنگ ایران به فرهنگ غرب
	جهانی شدن	فراموش نشدن بعضی اسطوره‌ها همانند کوروش کبیر
		باقی ماندن اسطوره تا زمانی که بر اعتقادات خود پایبند هستند
		محبوب بودن اسطوره‌ها به دلیل همانند بودن با مردم عادی
		متصور شدن امکان اشتباه در زندگی برای اسطوره‌ها
		کاهش محبوبیت اسطوره به‌خاطر غرض‌ورزی‌های شخصی
افول علایق	افول علایق	تغییر فرهنگ به‌وسیله تکنولوژی
		شکسته شدن قداست با تأثیر زمان
		جلوگیری از اسطوره شدن توسط سیاست
		ضعیف بودن در امر اسطوره شدن در ورزش ایران

به نظر می‌رسد، عوامل مؤثر بر ظهور و افول اسطوره ورزشی در جامعه امروزی ایران، به عوامل متعددی وابسته است که می‌تواند ناشی از پیشینه فرهنگی، تبادلات فرهنگی در عصر ارتباطات و مدرنیته باشد. در این راستا محقق مجدد به بررسی و تحلیل مفاهیم و مقولات شناسایی شده پرداخت و الگوی زیر را شناسایی و پیشنهاد کرد (شکل ۱).

شکل ۱- الگوی مؤلفه‌های ظهور و افول اسطوره‌های ورزشی

Figure 1- Pattern of components of the rise and fall of sports myths

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج تحقیق نشان داد، جامعه به دلیل نیاز به الگوی شایسته، نظم‌خواهی ابدی، نیاز به هدایت‌گری و هویت‌خواهی به اسطوره نیازمند است. براساس تحلیل داده‌ها، جذابیت بیرونی، افتخارآمیز بودن، سازدهای اسطوره‌سازی، امیددهی و تجانس از عوامل مهم تبدیل یک ورزشکار به اسطوره در جامعه امروز ایران هستند. همچنین از عوامل مؤثر بر شکسته شدن قداست اسطوره‌های ورزشی یا افول یک اسطوره ورزشی مفاهیمی از جمله پارادوکس‌ها، سرعت تعقل، تغییر ارزش‌ها، مدرنیزاسیون و اسطوره‌زدایی از عوامل مهم هستند.

اسطوره‌ها عمیقاً در جامعه غربی ریشه دوانده‌اند و الگوی «ابدی» را به تصویر می‌کشند (لوی استراوس، ۱۹۵۵). اسطوره روایت پذیرش‌شده از سوی مردم درباره ریشه و بنیان جوامع و ملت‌ها و بیانگر نحوه شکل‌گیری جهان امروز، رفتار، آداب و سنن است و در بسیاری از موارد با بنیان‌های مذهبی پیوند عمیقی دارد. اسطوره مدل رفتار انسان‌ها و جوامع را شکل می‌بخشد و بر نهادها و ساختارها آن‌ها تأثیر می‌گذارد. نتایج برخاسته از داده‌های این پژوهش نشان داد، افراد برای رشد و ارتقای فرهنگ در جامعه و همچنین برای بقا و همبستگی هرچه بیشتر جامعه، میل به الگو یا اسطوره دارند که همراه با میل به تقدس‌گرایی و خواست‌های جمعی یک جامعه است. همان‌طور که در تعاریف اسطوره آمده است، اسطوره در توصیف خدایان و موجودات فراانسانی به کار می‌رود، اما اسطوره‌ها می‌توانند به عنوان الگویی برای فعالیت انسانی، جامعه، خرد و دانش کاربرد داشته باشند (بول، ۲۰۰۵). از آنجاکه کارکرد اسطوره آشکار کردن الگویی نمونه برای همه آداب و رسوم انسانی و همه فعالیت‌های مهم انسانی است (الیاده، ۱۹۶۳)، می‌توان اسطوره را بخشی از نشانه شناختی ارتباطات دانست که معنای خود را از فرهنگ می‌گیرد (بارتس، ۱۹۷۲) و اینکه اسطوره تأثیر انکارناپذیری بر رفتار فردی و جمعی در اجتماع دارد (بوچارد، ۲۰۱۵). این روایت‌های لحظه به لحظه زندگی اسطوره‌ها نشان از پاسخ پرسش‌های بزرگ بشریت است که هویت‌خواهی افراد را نشان می‌دهد.

همچنین نتایج نشان داد، اسطوره‌ها به صورت مستقیم یا غیرمستقیم بر زندگی انسان‌ها تأثیر می‌گذارند و در سبک زندگی و ملت‌سازی نقش فرمانبری دارند. اسطوره به‌عنوان نیرویی خلاق بر درون و بیرون بشر تأثیر می‌گذارد (انوشه، ۲۰۰۶)؛ بنابراین می‌توان اساطیر را بازتابی از خواست‌هایی دانست که انسان به آن‌ها نیاز داشته، ولی در زندگی روزمره برآورده نمی‌شده است (شریعتی، ۲۰۰۷). مأموریت اسطوره‌ها در زندگی انسان در داده‌های حاضر نشان داد که اسطوره‌ها برای نظم و حفظ همبستگی و معنا بخشیدن به الگوهای رفتاری زندگی هستند؛ بنابراین می‌توان گفت، اسطوره‌ها به صورت مداوم و همراه با نفوذ در همه اعصار بوده‌اند و از بین رفتنی نیستند؛ چراکه انسان‌ها در هر دوره‌ای به دنبال آفرینش اسطوره‌ها بوده‌اند (ماکس مولر، ۱۹۹۰). در همه دوره‌ها بهره‌گیری انسان‌ها از اسطوره‌ها دیده شده و در همه موارد از جمله سیاست هر جامعه به کار گرفته شده است. احتمالاً تغییرات و تحولات در جامعه و اندیشه‌هایی که در طول زمان بر مردم مستولی شده‌اند، از اسطوره‌ها بوده است. نتایج برخاسته از داده‌ها نشان داد، اثربخشی، آشکارسازی و میل به ماوراء، نظم‌خواهی ابدی را به دنبال دارد. مستحکم کردن انسان با اصل وجودی خود و کائنات به همراه جوانمردی، عدالت‌خواهی و وطن‌دوستی معنا پیدا می‌کند که این نقش از اثربخشی اسطوره‌ها می‌تواند به‌عنوان پدیده‌ای برای انسجام‌بخشی به جامعه دارای اهمیت باشد. احتمالاً می‌توان اسطوره‌ها را حافظ اصول اخلاقی در جوامع دانست که نوعی رسیدن به آگاهی عمیق در قبال زندگی و نفس زیستن است؛ بنابراین اسطوره عنصر حیاتی تمدن بشر است که سبب تسلی خاطر، فهم بهتر و زندگی زیباتر می‌شود (حاجتی، ۲۰۲۰).

یافته‌ها نشان داد، امروزه انسان‌ها خواه‌ناخواه تحت تأثیر اساطیر زندگی می‌کنند. اعمال و رفتار، کلام، نمایش‌ها و کتاب‌ها بیانگر الگوگرایی انسان‌ها از اساطیر هستند و انسان مدرن غرق در بحر نمایش، کتاب، سیاست و ورزش است (ضمیران، ۲۰۱۰). الگوسازی فرهنگی به‌وسیله افراد شاخص ورزشی، هدایتگری انسان‌ها توسط اساطیر و توانایی اساطیر در الگوی مناسب بودن در جامعه صورت می‌گیرد که الگو بودن و هدایتگری از جمله کارکردهای امروز اسطوره‌ها در جوامع مختلف است. به طور کلی، فراگیری اسطوره‌ها در جوامع آنقدر زیاد است که تنها حاوی یک کارکرد نیست؛ بلکه کارکردهای گوناگونی به خود گرفته است و کارا بودن خود را در الگوی شایسته و نوین به اثبات رسانده است. یکی از علل بروز اسطوره‌های ورزش در فرهنگ ایرانی، این است که فرهنگ پهلوانی در ایران قدمتی دیرینه دارد و دارای جذابیت بیرونی است که توانایی‌های ورزشکار، همراه بودن با جامعه و بدنمندی منحصر به فرد اسطوره‌ها را به دنبال دارد. اسطوره‌های ورزشی دارای اندیشه‌های وطن‌پرستی، بیگانه‌ستیزی و توجه به مردم و نیز دارای روحیه مبارزه‌طلبانه نسبت به قانون‌شکنان در جامعه هستند و در عرصه‌های سیاسی اجتماعی درگیر انجام وظایف انسانی‌اند. از جمله عوامل مؤثر بر تبدیل شدن ورزشکار به اسطوره این است که دارای جذابیت بیرونی چون توانایی ورزشکار، همراهی با جامعه و بدنمندی منحصر به فرد است که با توجه به قدرت و توانایی‌هایی که در ذات یک ورزشکار است، اثرگذاری بر مردم دارد. ورزشکارانی که به اسطوره تبدیل می‌شوند، معمولاً دارای شخصیتی پاک، مردمی و مسئولیت‌پذیر در قبال جامعه خود هستند. محبوبیت آنان نه تنها به دلیل عملکرد ورزشی‌شان، بلکه به‌واسطه ظاهر، نحوه لباس پوشیدن و ویژگی‌های فیزیکی‌شان نیز افزایش می‌یابد. رسانه‌های جمعی با برجسته‌سازی چنین ویژگی‌هایی، محیطی فراهم می‌کنند که در آن ورزشکاران برتر با قدرتی ظاهراً فراتر از انسان‌ها نمایش داده می‌شوند و از طریق روایت‌های احساسی و عاطفی، در شکل‌گیری قهرمانان ورزشی نقش دارند (بیفولکو و ترینو، ۲۰۱۸؛ پری، ۲۰۲۱).

افتخارآمیزی از دیگر موضوعاتی است که می‌توان منبع غرور و الهام‌بخشی آن در جامعه را در ورزشکاران اسطوره دید. با شناسایی کشورها توسط ورزشکاران و نشان دادن غرور و قدرت یک ملت با بوسیدن پرچم و همچنین قرار گرفتن ورزشکاران در گروه‌های مردمی، می‌توان از افتخارآمیزی ورزشکاران اسطوره یاد کرد. ورزش نقش مهمی در جامعه کنونی ایفا می‌کند و موفقیت‌های ورزشی از عناصر اصلی افتخارآمیزی ورزشکاران است (وارد، ۲۰۱۰). هم ورزش و هم قهرمانان

ورزشی در خدمت تقویت ارزش‌های انتخابی هستند که به صورت بازنمایی ملی در جامعه شناخته می‌شود؛ با این حال، سنت‌ها معمولاً براساس گذشته تاریخی جامعه‌اند و این ارزش‌ها هستند که معمولاً تقویت می‌شوند (هابسبام، ۲۰۱۲). یافته‌ها نشان داد، اسطوره‌های ورزشی از طریق نفوذ رسانه‌ها بر افکار مردم و همچنین عناصر نرم فرهنگی جامعه خلق می‌شوند؛ بنابراین قدرت رسانه‌ها و اسطوره‌سازی ازجمله سازه‌های اسطوره‌سازی در ورزشکاران است که ورزشکاران از طریق رسانه‌های جمعی و پیشرفت تکنولوژی از درون جامعه معرفی می‌شوند؛ ازاین‌رو رسانه نقش راوی در فرهنگ شفاهی امروزی را برعهده گرفته است و همچنین ماندگار بودن این روایات از طریق رسانه‌های اجتماعی ممکن است (پری، ۲۰۲۱). هر جامعه‌ای برای بقا نیازمند اسطوره قهرمان است و جامعه دارای ظرفیت فرهنگ شفاهی قوی است که محصول شرایط منحصربه‌فرد اجتماعی جامعه است. این بنگاه‌های امیدبخشی اسطوره‌های ورزشی به همراه محبوبیت ورزشکاران و ماندگاری ارزش‌های اخلاقی آن‌ها، امیدخواهی را نشان می‌دهد که به صورت ناخودآگاه به اجتماع وصل شده است؛ بنابراین اگر جامعه قهرمانان واقعی تأثیرگذار بر جامعه باشد، آنگاه بر هر فرد تأثیر می‌گذارد و دیدگاه‌ها و افکار او را شکل می‌دهد. داستان‌های مربوط به قهرمانان ازجمله روایت‌های کلیدی موجود در ورزش هستند که با باورهای جمعی و الگوهای آشنای موجود در هر جامعه شکل می‌گیرند و در ناخودآگاه آن فرهنگ نفوذ می‌کنند؛ بنابراین قهرمانان شناسایی فرهنگی را برای تعداد زیادی از جمعیت تسهیل می‌کنند، بر ارزش‌ها و هنجارهای سنتی طبقات اجتماعی مسلط تأکید می‌کنند و با تشویق به تقلید از رفتارهای طرفدار جامعه خود به‌عنوان عوامل کنترل اجتماعی عمل می‌کنند (کلاپ، ۱۹۵۴؛ چانگ، ۲۰۰۳)؛ درنتیجه آن‌ها در خدمت تقویت هویت ملی هستند و با اسطوره‌های مستند یک فرهنگ صحبت می‌کنند. تحقیق درمورد قهرمانان ورزشی می‌تواند الگوهایی را شناسایی کند که انواع قهرمان را در روایت‌هایی که درباره ورزشکاران ساخته می‌شود، منعکس می‌کند. همچنین داده‌ها نشان داد، قهرمان‌محور بود جامعه، ناهمسویی اساطیر قدیم و جدید و الهی بودن اساطیر قدیمی، تنها تفاوت نظری در معنای اسطوره دارند و همگونی اساطیر را به دنبال دارد. قهرمان‌محور بودن جامعه تصویری تاریخی از سرمایه‌های فرهنگی جامعه به همراه دارد که تنها به ورزش محدود نمی‌شود، بلکه در بسیاری از جنبه‌های فرهنگ جامعه نیز رایج است (تاکر، ۲۰۰۵). در حالی که این شکل از اسطوره اساساً مفهومی ایرانی است، مفهوم اصلی را می‌توان با اسطوره‌های قهرمانان از پیش موجود گسترده‌تر برابر دانست؛ بنابراین نه تنها اهمیت تاریخی و فرهنگی در یک محیط دارد، بلکه در قانون گسترده‌تر کار درباره قهرمان‌سازی ورزشکاران نیز قابل‌استفاده است. ازجمله عواملی که سبب شکسته شدن قداست اسطوره‌ها می‌شوند، می‌توان به پارادوکس‌های اجتماعی و سیاست در اسطوره، سرعت تعقل، تغییر ارزش‌های اسطوره در میان‌مدت، مدرنیزاسیون و اسطوره‌زدایی اشاره کرد. زمانی که اسطوره‌ها دیگر کارکردی در جامعه امروز نداشته باشند یا زمانی که از اجتماع فاصله می‌گیرند، افول اجتماعی آن‌ها روی می‌دهد. همچنین سیاست‌های جامعه سبب ضعف و تخریب جایگاه اسطوره‌ها در میان مردم می‌شود. در جهان مدرن به دلیل گذرا و زودگذر بودن اسطوره‌های ورزشی، ممکن است سرعت انحطاط اسطوره‌های ورزشی بیشتر از هر زمان دیگری رخ دهد. از دیگر مواردی که می‌توان به افول اسطوره‌ها اشاره کرد، این است که هر زمان علم مخالف با جریان اسطوره باشد، قداست اسطوره از بین می‌رود. زیاد بودن سرعت تغییرات اجتماعی و متعدد بودن نیازهای بشر در طول تاریخ، دلایلی بر افول اسطوره‌اند.

درنهایت باید گفت، در تقسیم‌بندی و مطالعه اسطوره، وحدت نظر وجود ندارد؛ با این حال، نتایج این تحقیق می‌تواند در راستای برخی از نظریه‌ها بررسی شود. براساس یکی از نظریه‌های مهم، تمام اساطیر، «علت» یا «توضیح» یا «چیزی» در دنیای واقعی را تبیین می‌کنند. اندرو لانگ، مردم‌شناس مشهور اسکاتلندی، که در پی رد نظریه طبیعت اسطوره بود، کوشید این عقیده را جایگزین آن کند که اسطوره تشکیل‌دهنده نوعی دانش نخستین (بدوی) است و آثار و باورها و آداب و رسوم کهن واقعی را در بردارد. نتایج این تحقیق در بستر این نظریه شکل گرفته است؛ چراکه از دید وی انسان‌ها تمایل

دارند برخی وقایع را بزرگ و غیرطبیعی تصور کنند و این رویکرد در فرهنگ ورزش ایرانیان نیز به وفور قابل مشاهده است. همچنین بر پایه دیدگاه الگوگرایی^۱ ساموئل هوک، اسطوره خردگرایی نمادین و آیین‌های نمایشی که به اسطوره آیینی باور دارد، در جامعه‌ای که آیین‌ها جایگاه اساسی در زندگی مردم دارند، نمی‌توان گفت که داستان‌های اساطیری واقعیت تاریخی دارند؛ با این حال، ما معتقدیم که اکثر اسطوره‌ها در ورزش ایرانیان بخشی از تاریخ واقعی هستند؛ بنابراین شاید این نظریه تطابق چندانی با سیر اسطوره‌گرایی ایرانیان نداشته باشد.

پیام مقاله

این مقاله حاوی نکات ارزشمندی در حوزه فرهنگی ورزش ایران است که می‌تواند ورزشکاران را با دورنمای ارزش‌های جامعه آشنا کند. این آگاهی ورزشکاران نخبه را با ارزش‌های فرهنگی جامعه همسو می‌کند و آنان را به سمت تعالی سوق می‌دهد.

ملاحظات اخلاقی

این پژوهش با رعایت اصول اخلاقی و با رضایت تمامی شرکت‌کنندگان و حفظ محرمانگی اطلاعات آن‌ها انجام شد.

مشارکت نویسندگان

نویسنده اول به عنوان مدیر پروژه نقش اصلی در ایده‌پردازی، تحلیل داده‌ها و بازبینی داشت و نویسندگان دوم و سوم در جمع‌آوری داده‌ها و مرور پیشینه سهمیم بودند.

تعارض منافع

نویسندگان در انتشار این مقاله تعارض منافع ندارند.

تشکر و قدردانی

از تمامی مصاحبه شوندگان که در جمع‌آوری داده‌ها نقش مهمی ایفا کردند، تشکر و قدردانی می‌شود.

منابع

1. Alavi Moghaddam, M., & Sassani, M. (2007). A comparative study of myths recreation in contemporary poetry. *Comparative Literature Studies*, 3, 145-163. [In Persian].
2. Anousheh, M. (2006), Cassirer's hypotheses about myth and culture and its effects on Frye's theories in literary criticism. *Foreign Language Research*, 12. [In Persian].
3. Asadi, S. (2017). Recognition of man and myth in the present age. *Research of Nations*, 23(2), 141-156 [In Persian].
4. Barthes, R. (1972). *Mythologies* (A. Lavers, Trans.). New York: Hill and Wang.
5. Beck, P. J. (2013). War minus the shooting: George Orwell on international sport and the Olympics. *Sport in History*, 33(1), 72-94.
6. Bifulco, L., & Tirino, M. (2018). The sports hero in the social imaginary. *Identity, Community, Ritual and Myth. A Journal of the Social Imaginary*, (11), 9-25.
7. Binazir, N., Khazanehdarlu, M., & Mohammad A. (2015). Mythical worldview; Demythologizing and mythmaking in the stories of Bijan Najdi. *Contemporary Persian Literature*, 5(4), 1-24. [In Persian].
8. Boon, K. A. (2005). Heroes, metanarrative, and the paradox of masculinity in contemporary western culture. *The Journal of Men's Studies*, 13(3), 301-312.
9. Boorstin, D. J. (1992). *The image: A guide to pseudo-events in America*. New York, NY: Vintage Books.

10. Bouchard, G. (2015). *Social myths and collective imaginaries* (H. Scott, Trans.). Toronto: University of Toronto Press.
11. Brown, J. L., & Moffett, C. A. (1999). *The hero's journey: How educators can transform schools and improve learning*. ASCD.
12. Cathcart, R. S. (1994). From hero to celebrity: The media connection. In S. J. Drucker & R. S. Cathcart (Eds.), *American heroes in a media age* (pp. 36–46). Cresskill, NJ: Hampton Press.
13. Chung, H. (2003). Sport star vs rock star in globalizing popular culture: Similarities, Difference and paradox in discussion of celebrities. *International Review for the Sociology of Sport*, 38(1), 99–108.
14. Cooke, M., Paradis, K., Sharp, L.-A., Woods, D., & Sarkar, M. (2024). Seeking clarity on psychological safety: Tackling myths and misconceptions in competitive sport. In A. Whitehead, & J. Coe (Eds.), *Myths of Sport Performance*.
15. Dary, Z. (2019). A study of the historical and ideological backgrounds of the story of "Amir Arsalan Namdar". *Literary Text Research*, 23(82), 61-88. [In Persian].
16. Davis, E. A., & Knoester, C. (2024). U.S. Public opinion about the personal development and social capital benefits of sport: Analyzing components of the great sport myth. *Journal of Sport and Social Issues*, 48(5), 340-365. <https://doi.org/10.1177/01937235241293718>
17. Dini V. (2014), Maradona, eroe, simbolo, mito globale, in L. Bifulco e V. Dini (a cura di), Maradona. *Sociologia di un mito globale*, 15-25, Santa Maria Capua Vetere, Ipermedium.
18. Eliade, M. (1963). *Myth and Reality*. (Willard R. Trask, Trans.) New York: Harper & Row, Publishers.
19. Ewen, N. (2013). John Terry and the predicament of Englishness: Ambivalence and Nostalgia in the Premier League Era, *Sport in History*, 33(4), 465-487.
20. Frezza, G. (2013). *Dissolvenze: Mutazioni del cinema*. Latina: Tunué.
21. Friedrich, C., & Brzezinski, Z. (1961). *Totalitarian dictatorship and autocracy*. New York, NY: Praeger.
22. Gemes, K., & Sykes, C. (2015). The culture of myth and the myth of culture. *Individual and Society in Nietzsche's Philosophy*, 51-76.
23. Ghorbani, M. H., Safari Jafarloo, H. R., Mohamadi Turkmani, E., & Włodarczyk, A. (2024). The synergy of Pahlavāni rituals and Olympic values: A historical perspective. *Asian Journal of Sport History & Culture*, 3(2), 201–217. <https://doi.org/10.1080/27690148.2024.2337859>
24. Gustav, C., Dell, W. S., & Baynes, C. F. (2020). *Jung: Modern Man in Search of a Soul*.
25. Haj Seyed Javadi, S. K. (2012). Investigating the concept of myth in the Islamic-contemplative tradition in terms of distinguishing the Qur'anic meaning and phenomenological understanding of myth. *Alchemy of Art*, 1(2), 121-134.
26. Hajati, S (2015). Functionalist explanation of myth in the modern era. Paper presented at the International Conference of the Association for the Promotion of Persian Language and Literature of Iran. [In Persian].
27. Hilvoorde, I. V., & Stokvis, R. (2013) Pythagoras in boots: Johan Cruijff and the Construction of Dutch National Identity. *Sport in History*, 33(4), 427-444.
28. Hobsbawm, E. (2012). Introduction: Inventing traditions. In E. Hobsbawm & T. Ranger (Eds.), *The invention of tradition* (pp. 1–14). Cambridge: Cambridge University Press.
29. Holy Quran, Surah Ahqaf, verse 17.
30. Imam Khomeini's Portal. (2018). *Quranic and mythological reading, women, childbirth and life*.
31. Jafarlou, H. R. S., Naserou, A. J., & Ghorbani, M. H. (2020). Koshti/Wrestling: A Victory Key for Heroes in Shāhnameh. *Sport, Ethics and Philosophy*, 15(4), 522–545. <https://doi.org/10.1080/17511321.2020.1818279>
32. Javari, M. H., & Khajavi, S. (2005). Evolution in comparative literature. *Journal of Persian Language and Literature*, Sistan and Baluchestan University, 4, 39-54. [In Persian].
33. Kawamura, J. H. (2020). *Military sports diplomacy*. Naval Postgraduate School Monterey United States.
34. Klapp, O. E. (1954). Heroes, villains and fools, as agents of social control. *American Sociological Review*, 19(1), 56-62.
35. Levi-Strauss, C. (1997). *Myth and meaning* (Sh. Khosravi, Tras.). Tehran: Markaz Publishing House. [In Persian].

36. Mehrpouyan, A., Karamoozian, M., & Merzahosseiny, M. A. (2016). Analysis of sport symbols and signs in ancient legends: From national myths to global myths. *International Journal of Humanities and Cultural Studies (IJHCS)*, 2(1), 706-717.
37. Munz, P. (1956). History and myth. *The Philosophical Quarterly* (1950-), 6(22), 1-16.
38. Parry, K. D. (2021). The formation of heroes and the myth of national identity. *Sport in Society*, 24(6), 886-903.
39. Ponizovkina, I. (2017). Social myth in modern society. In *Proceedings of the 2016 3rd International Conference on Education, Language, Art and Inter-Cultural Communication (ICELAIC 2016). Advances in Social Science, Education and Humanities Research* (pp. 648-653). Paris: Atlantis Press.
40. Poodat, P., & Bahmanichahestani, M. (2014). Recreating myths in contemporary Iranian literature: Case study of Mehdi Akhavan sales works. *Journal of Applied Environmnet Biological Sciences*, 4(3s), 74-79.
41. Rubio, K. (2001). O atleta e o mito do herói: o imaginário esportivo contemporâneo. *Casa do Psicólogo*.
42. Sadrai Khoi. (2015). Mahmoud's warrior is not a Puriya Wali or Qatali. *Heritage Book Review Quarterly*, 2(7), 5-24.
43. Shariati, A. (2007). *Man without himself* (collection of works 25). 7th edition. Tehran: Qalam Publications and Shariati Cultural Foundation. [In Persian].
44. Sorel, G., & Jennings, J. (2009). *Reflections on violence*. Cambridge, England: Cambridge University Press.
45. Tucker, S. (2005). The 'Country' in contemporary Australian Women's country music: Gender, history, narrative. *Journal of Australian Studies*, 29(86), 111-118.
46. Tylor, E. B (1958). *The origins of culture*. New York: Harper.
47. Veloso, R. C. (2018). A olimpização de modalidades esportivas e o mito da construção artificial dos corpos: O caso da Escalada Olímpica. *Olimpianos-Journal of Olympic Studies*, 2(2), 409-422.
48. Vernant, J. P. (1990). The god of tragic fiction. *Myth and Tragedy in Ancient Greece*, 181-188.
49. Wann, D. L., Melnick, M. J., Russell, G. W., & Pease, D. G. (2001). *Sport fans: The psychology and social impact of spectators*. London: Routledge.
50. Ward, T. (2010). *Sport in Australian national identity: Kicking goals*. London: Routledge.